

Vytautas NARBUTAS

Gimė 1930 m. gruodžio 12 d. Ukmergėje. 1948 m. baigė Vilniaus 1-ąją berniukų gimnaziją. 1948–1953 m. studijavo Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto Geologijos skyriuje, kurį su pagyrimu baigęs įgijo geochemiko geologo specialybę. 1953–1956 m. mokėsi Geologijos ir geografijos instituto aspirantūroje. Nuo 1956 m. dirbo Lietuvos mokslų akademijos Geologijos ir geografijos institute jaunesniuoju moksliniu bendradarbiu. 1959 m. apgynė geologijos ir mineralogijos mokslų kandidato (dabar daktaro) disertaciją „Sulfatiniai karbonatiniai apatinio ir vidurinio franio dariniai Lietuvoje ir jų sukarstėjimo sąlygos“. 1960–1962 m. – vyresnysis mokslinis bendradarbis. Nuo 1964 m. iki 1966 m. vadovavo Geologijos instituto Mineralinių žaliavų sektoriui, organizavo spektrinės analizės laboratoriją, padėjusią pamatus uolienų geocheminių tyrimų kryptį. 1966–1992 m. buvo Litologijos ir naudingųjų iškasenų skyriaus vadovas, nuo 1992 m. – Litologijos ir geologinių procesų skyriaus vadovas. Ilgametis instituto Mokslo tarybos narys.

Savo mokslinę veiklą susiejo su devono sistemos litologijos, stratigrafijos, paleogeografijos ir naudingųjų iškasenų problematika bei egzogeniniais procesais – Šiaurės Lietuvos gipso karstu. Nuo 1980 m. pradėjo ilgametį tarptautinį projektą – Baltijos šalių fanerozojaus litologinių ir paleogeografinių (facinių) 1:500 000 mastelio žemėlapių ir vendo–devono litologinių ir paleogeografinių žemėlapių 1:2 500 000 mastelio sudarymą. Buvo šio darbo metodinis vadovas ir atsakingasis redaktorius. Buvo tikslinama Lietuvos devono stratigrafija ir unifikotos stratigrafijos schemos Baltijos regionui. Kartu su kitais išskyrė ir pagrindė naujus stratonus (apatinio devono Šešuvies,

Saunorių svitos ir Viešvilės serijos, vidurinio devono Kuklių ir Butkūnų svitos, Pasvalio, Kirdonių ir Nemunėlio sluoksnių Tatulos svitoje). Iš tarptautinių projektų svarbus buvo geologinės koreliacijos projektas „Rytų Europos platforma“ – teko sudaryti ir aprašyti devono aukštų litologinius paleogeografinius žemėlapius. Nuolat domisi Šiaurės Lietuvos karstiniu regionu, jo tyrimais ir ekologinės apsaugos moksliniu pagrindimu. Ten įkurti keturi geologiniai draustiniai, 1975 m. ir 1991 m. valstybiniais nutarimais reglamentuota ūkinė veikla bei apribojimai ir galiausiai pasiteisinusi ekologinės žemdirbystės „Tatulos programa“.

SVARBIAUSI DARBAI: daugelio mokslinių ir publicistinių straipsnių, monografijos „Pabaltijo ir Podolės apatinio devono raudonspalvė formacija“ (1984) autorius. Kartu su A. Uginčiumi parengė ir 2001 m. išspausdino monografiją „Lietuvos vidurinio devono terigeniniai kompleksai“, su A. Linčiumi ir V. Marcinkevičiumi knyga „Devono uolienų karstas ir aplinkosaugos problemos Šiaurės Lietuvoje“ (2001). Kaip bendraautorius už monografiją „Lietuvos geologija“ 1996 m. paskirta Lietuvos mokslo premija. Populiarių mokslo knygų autorius: „Karstiniai reiškiniai Lietuvoje“ (1958), „Geologinės praeities pėdsakai Lietuvos kraštovaizdyje“ bei „Gamtos ir žmogaus istorijos pėdsakai Biržų krašte (1969), Biržų–Pasvalio krašto gamtos ir istorijos slėpiniai“ (pastarųjų trijų bendraautoris A. Linčius). Parašė dvi grožinės literatūros knygas – novelių rinkinį „Iš paties žemės pakraščio“ (1982) ir romaną „Per toli pažadėjo“ (1992). Nusipelnęs geologijos darbuotojas, buvęs Lietuvos Sąjūdžio seimo ir Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus tarybos narys, viešosios įstaigos „Tatulos programa“ vienas steigėjų, ilgametis Vilniaus visuomeninės aplinkos komisijos, Lietuvos rašytojų sąjungos, Lietuvos geologų sąjungos narys. 1973–1990 m. buvo TSRS mokslų akademijos Litologijos komiteto Pabaltijo skyriaus pirmininkas, Pabaltijo tarpžinybinės stratigrafijos komisijos, Tarptautinės sedimentologų asociacijos komisijų narys.

POMĖGIAI: aplinkosauga, grožinė literatūra, teatras.